

En **JOAN CABALL I SUBIRANA**, en la seva qualitat de Coordinador Nacional de la **UNIÓ DE PAGESOS DE CATALUNYA**, en nom i representació de l'esmentada organització, amb domicili, a efectes de notificacions, al Ulldecona 21-33, 2n (08038) Barcelona, adreça electrònica uniopagesos@uniopagesos.cat, com millor procedeixi en Dret,

MANIFESTA

Que en el Portal Participa gencat s'ha obert la **Consulta sobre l'avantprojecte de Llei d'alta muntanya**.

Que d'acord amb el que s'indica en el Portal gencat l'objectiu d'aquest procés de participació ciutadana és recollir propostes, suggeriments i aportacions que incorporin aspectes no recollits i que millorin el contingut i la bona comprensió a l'Avantprojecte de Llei d'alta muntanya.

Que s'estableix un termini fins el 30 de novembre de 2024 per efectuar les observacions, els suggeriments o les al·legacions que es considerin oportunes.

Que els Estatuts de la Unió de Pagesos de Catalunya inclouen explícitament la protecció dels interessos generals dels agricultors.

Que d'acord amb l'article 4 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del Procediment Administratiu Comú de les Administracions Públiques, la Unió de Pagesos de Catalunya està legitimada per comparèixer en l'expedient d'informació pública referenciat.

Que, en base a l'anterior, formula en temps i forma les següents

APORTACIONS

APORTACIÓ NÚM. 1 El sector agrari una activitat econòmica d'interès estratègic a les comarques d'alta muntanya

De forma general es troba a faltar, especialment en l'articulat del text de l'avantprojecte de llei, una referència específica al sector agrari, a l'activitat agrícola i ramadera, de les comarques de l'alta muntanya.

La pagesia d'aquestes comarques es troba amb unes dificultats per desenvolupar l'activitat agrària i/o ramadera que fan especialment difícil que puguin ser competitiva. Les condicions de l'alta muntanya suposa uns costos i dificultats addicionals que és difícil reflectir en un augment del preu dels seus productes posant en perill la competitivitat i viabilitat de les explotacions agràries. Aquesta situació empeny la pagesia a abandonar l'activitat i el territori.

En les zones de muntanya és difícil diversificar cultius. En molts casos és l'herba de prat natural l'únic recurs del que disposa la pagesia per alimentar el bestiar, sense possibilitat de sembrar res més o fer-ho en poca quantitat. Tampoc es possible plantejar la reorientació de

l'activitat productiva. La riquesa de les comarques de muntanya i de la pagesia són les pastures.

El reconeixement d'aquest greuge i la importància de la ramaderia extensiva (boví, oví, cabrum i equí) com agents de conservació del territori, fixadors de minerals al sòl, conservadors de biodiversitat i de recursos hídrics, així com la tasca de prevenció d'incendis i mitigació del canvi climàtic, s'ha de valorar i considerar la ramaderia extensiva una activitat econòmica d'interès estratègic de els comarques de muntanya.

La conversió a ramaderia ecològica, per les característiques de la zona i el maneig tradicional del bestiar, no suposa, comparat amb altres territoris i orientacions productives, una dificultat excessiva. Això ha fet que moltes explotacions guanyin viabilitat i competitivitat. Cal garantir recursos suficients per a les línies d'ajut de foment a la ramaderia ecològica, pensant especialment en les noves incorporacions de joves pagesos.

Cal tenir en compte que la ramaderia extensiva i el seu manteniment és essencial per a la conservació de determinats hàbitats de pastures naturals i seminaturals presents en espais declarats zones d'especial conservació (ZEC) inclosos a la Xarxa Natura 2000. Aquests hàbitats es poden veure amenaçats per l'abandonament de la ramaderia extensiva.

Quan a l'article 4 de l'avantprojecte de llei es parla dels principis en què es fonamenta la llei, a la lletra c) es fa referència a la *Coherència en la gestió dels recursos i del territori, per tal de fomentar l'autosuficiència i adaptar-se a les particularitats de les entitats territorials que conformen els territoris de l'alta muntanya*. Cal tenir present que el sector agrari és un actiu territorial estratègic i un principi de sostenibilitat hauria de ser l'autosuficiència alimentària i, per tant, el sector agrari una activitat econòmica d'interès estratègic.

L'artesania alimentària, com a complement a l'activitat agrària i/o ramadera, s'ha de potenciar. Cal facilitar la creació de petites empreses familiars que, al mateix temps, es converteixen en un important atractiu turístic per a les comarques de muntanya.

Quan al final del preàmbul de l'avantprojecte de llei es fa referència a l'article 130.2 de la Constitució Espanyola s'obvia l'article 130.1, l'article 130 diu:

1. Els poders públics atendran la modernització i el desenvolupament de tots els sectors econòmics i, assenyaladament, de l'agricultura, la ramaderia, la pesca i l'artesania, a fi d'equiparar el nivell de vida de tots els espanyols.

2. Amb la mateixa finalitat es donarà un tractament especial a les zones de muntanya.

S'entén que el segon apartat dirigeix la seva protecció a tots els sectors econòmics que es desenvolupin a les zones de muntanya, però cal tenir especial atenció als sectors de l'agricultura, la ramaderia, la pesca i l'artesania, a fi d'equiparar el nivell de vida de tots els espanyols a què es refereix l'apartat 1.

L'objecte de la llei és establir un marc normatiu que permeti avançar en l'equilibri territorial. Per aconseguir l'equilibri territorial hi ha d'haver persones que visquin i treballin al món rural. La pagesia és el col·lectiu del món rural imprescindible per gestionar el territori de les zones de muntanya, per seguir treballant la terra i aprofitant les pastures, tasca que és imprescindible per la correcta i necessària conservació del medi natural.

Les zones de muntanya, per les seves característiques de relleu i climatologia, mereixen un tracte diferencial que les discrimini positivament en relació a altres zones del territori per tal de fer viables les diferents activitats que s'hi realitzen, especialment l'agricultura, la ramaderia i l'artesania d'acord amb l'article 130.1 de la Constitució Espanyola. En el cas de l'agricultura

i la ramaderia, la pagesia de les comarques de muntanya ha de poder competir en el mercat en igualtat de condicions amb la resta de productors.

Per això des de la Unió de Pagesos defensem que aquestes dificultats afegides s'han de veure compensades de manera especial i que des de les administracions s'ha de fer una aposta de país a favor de la pagesia de muntanya. Per tant, l'avantprojecte de llei de muntanya ha de reflectir-ho en el seu articulat com ho fa l'actual Llei 2/1983, de 9 de març, d'alta muntanya.

A l'article 3.1.c) s'estableix com a finalitat *Preservar i posar en valor els actius territorials estratègics, entre els quals s'inclouen el patrimoni natural, l'arquitectònic, el cultural i el paisatgístic, així com els serveis ecosistèmics que l'alta muntanya presta al conjunt de la societat, promovent, si s'escau, la innovació en la gestió del territori mitjançant solucions de major viabilitat econòmica basades en la natura.*

No existeix, actualment, cap altre sector comparable al sector primari que fixi les persones a tots el territoris catalans, per tant és el sector que més està aportant a la lluita contra el despoblament, tant en ocupació directa com en el manteniment d'altres sectors econòmics. Per això, exigim el suport des de totes les institucions al manteniment i a la consolidació d'una pagesia forta, familiar i arrelada al territori.

L'espai agrari s'ha de considerar un actiu territorial estratègic i el sector agrari una activitat econòmica d'interès estratègic per les seves funcions de producció d'aliments de qualitat, de conservació dels recursos naturals, de manteniment del paisatge i de l'ocupació equilibrada del territori.

Una finalitat de la llei ha de ser protegir, aprofitar i desenvolupar integralment l'espai agrari, com a actiu territorial estratègic, i donar suport al sector agrari com a activitat econòmica d'interès estratègic.

APORTACIÓ NÚM. 2 Les actuacions estratègiques

A les zones rurals, i especialment a les zones de muntanya, continuen havent mancances greus de serveis en comparació a les zones urbanes. Les mancances són moltes i de molts tipus, però cada una d'elles fa més difícil poder viure als pobles de muntanya. La manca de serveis dificulta la fixació de més gent al territori i afavoreix la despoblació i l'envelliment de les zones de muntanya.

Els serveis no s'han d'implantar només amb criteris de viabilitat econòmica a curt termini. Calen uns serveis bàsics de qualitat a les zones de muntanya, ja que són la base per afavorir el repoblament d'aquestes zones. No es poden replantejar aquests serveis únicament en base a motius econòmics o polítics.

Serveis essencials i amb mancances importants a les comarques de muntanya són:

- Transport públic: és necessari un transport públic adequat que faciliti la mobilitat de les persones més enllà del vehicle particular, noves línies d'autobús, més freqüència de viatges, línies de tren, servei de taxis rurals, etcètera.

- Bona cobertura de telèfon arreu del territori i fibra òptica: En una societat cada vegada més interconnectada i dependent de les gestions electròniques, és ja un dels principals serveis demandats. Les tecnologies de la informació i la comunicació faciliten l'accés al teletreball, a la informació, serveis d'emergència, serveis sanitaris i serveis socials. Esdevenen essencials per trencar amb les desigualtats que pateixen els territoris rurals.

-La seguretat: la inseguretat al camp és molt àmplia, robatoris de collita i eines de tot tipus, però també les masies i cases aïllades són vulnerables. És necessari que es dediquin suficients dotacions de cossos de seguretat que permetin cobrir tot el territori com seria convenient per a les persones que hi viuen.

- L'accés a l'habitatge: La manca d'habitatge disponible, juntament amb la manca de feina, és una de les principals causes per les quals els joves se'n van dels pobles. Cal afavorir l'accés a l'habitatge, com lloguers assequibles i incrementar els pisos i lloguers socials per a joves i per a primeres residències.

-L'accés al treball: Les ofertes laborals són insuficients o del tot inexistents. Aquesta manca d'oportunitats suposen un risc alhora de fixar gent al territori, ja que la majoria de persones ha de desplaçar-se a altres localitats per treballar. S'han de facilitar projectes i iniciatives emprenedores ubicades a les zones de muntanya, espais compartits per a viviers d'empreses a preus súper-reduït i cal impulsar el sector agrari com a eix central en el foment de l'ocupació a les zones de muntanya.

-Accés a l'educació: L'accés a escoles bressol, escoles de primària i instituts propers és primordial per arrelar la vida als pobles. Al mateix temps, ho és l'educació en el lleure, i que els infants i adolescents puguin dur a terme activitats culturals, d'educació no formal i esportives. Si no s'inverteix en garantir una educació formal i no formal òptima i propera als pobles de muntanya, aquests estan abocats al despoblament.

-Assistència sanitària i social: Encara hi ha pobles que no disposen de cap servei de salut a la seva localitat i els que tenen no obren totes les hores que serien desitjables. La població rural té moltes dificultats per accedir a la sanitat bàsica i amb el temor que encara vagi a pitjor. Cal disposar d'uns serveis de sanitat deslocalitzats i dispersos al territori que doni cobertura als pobles i cal evitar que es tanquin o limitin els horaris dels Centres d'Atenció Primària i de les consultes mèdiques. També és necessari un servei d'atenció domiciliària d'atenció a la gent gran adequat a les comarques de muntanya.

-Teixit comercial: El petit comerç de les comarques de muntanya és una activitat indispensable per a la població. Cal ajudar el petit comerç amb ajudes específiques i mesures fiscals, que en reconegui rol vital en el manteniment de la gent als pobles.

Calen uns bons serveis i un transport públic en igualtat de condicions que a les zones urbanes per assolir una paritat de condicions efectiva a les comarques de muntanya respecte de la resta del territori, especialment respecte a les zones urbanes, per aconseguir un veritable equilibri territorial.

No es fa prou esment a aquestes mancances en el preàmbul de l'avantprojecte de llei.

S'hauria d'especificar que les actuacions estratègiques, entre d'altres àmbits, abastaran els àmbits estratègics del transport, la fibra òptica i la cobertura de mòbil, la seguretat, l'habitatge, la creació o manteniment de llocs de treball, l'educació, l'assistència sanitària i social, el petit comerç.

APORTACIÓ NÚM. 3 Òrgans de governança

D'acord amb la importància del sector primari a les comarques de muntanya cal garantir la seva equitativa representació respecte la resta de sectors econòmics i socials en els òrgans de governança previstos a l'avantprojecte de llei per part de les organitzacions professionals

agràries més representatives d'acord amb la Llei 17/2014, del 23 de desembre, de representativitat de les organitzacions professionals agràries.

Per tot això,

DEMANA

Que es tingui per presentat aquest escrit d'aportacions en el **procés de participació ciutadana de l'Avantprojecte de llei d'alta muntanya**, als efectes oportuns i, previ examen del seu contingut, es procedeixi a estimar-les en la seva integritat i per compareguda, com a part interessada, a la **UNIÓ DE PAGESOS DE CATALUNYA** en aquest expedient d'informació pública, d'acord amb l'article 4.2 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del Procediment Administratiu Comú, amb la finalitat que li sigui notificada tota resolució que faci referència al expedient administratiu.

Barcelona, 29 de novembre de 2024

**SECRETARIA DE TERRITORI, URBANISME I AGENDA URBANA
DEPARTAMENT DE TERRITORI, HABITATGE I TRANSICIÓ ECOLÒGICA
Avinguda de Josep Tarradellas, 2-6 08029 Barcelona**